

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Neovlašteno kretanje osoba po manevarskim površinama
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	16.05.2018. godine, 09:00 UTC, aerodrom
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none">- Avion- Dvije osobe
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Dana 16.05.2018. godine oko 0900 sati toranjski kontrolor uočava 2 nepoznate osobe kod kapije E2 (sjeverni kraj TWY). Prisustvo osoba tornju ni na koji način nije najavljeno, niti je traženo odobrenje. U istom vremenu, avion je tražio pokretanje motora, te se ubrzo očekivalo i taksiranje prema pisti, a putanja taksiranja bi prolazila pored lokacije gdje su se nalazile uočene osobe. Kontrolor na dužnosti je pozvao Graničnu policiju da bi intervenisali, kao i Prometni ured aerodroma (radi brže reakcije), te zatražio da se osobe odmah uklone sa manevarskih površina. Vozilo Follow me je u tom trenutku bilo u redovnom obilasku manevarskih površina, te je po naredbi Prometnog ureda aerodroma upozorio osobe da se maknu sa manevarskih površina, što su i učinili.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Zaključci provedene istrage:</p> <p>-Dana 16.05.2018. godine oko 09:00 UTC, toranjski kontrolor je uočio dvije nepoznate osobe kod kapije E2 (sjeverni kraj TWY) čije prisustvo ni na koji način nije najavljeno, niti je traženo odobrenje.</p> <p>-U isto vrijeme predmetni vazduhoplov zatražio je pokretanje motora, te se očekivalo i taksiranje prema pisti, a putanja taksiranja prolazi pored lokacije gdje su se nalazile uočene osobe.</p> <p>-Kontrolor JPAKL-a pozvao je Graničnu policiju i Prometni ured aerodroma, kako bi se uočene osobe odmah sklonile sa manevarskih površina.</p> <p>-Vozilo "Follow me" je u tom trenutku bilo u redovnom obilasku manevarskih površina, te je po naredbi Prometnog ureda aerodroma upozorilo uočene osobe, kako bi isti napustili manevarske površine, što su i učinili.</p> <p>-Kontrolori JPAKL-a naknadno su dobili informaciju od Granične policije da se radilo o jednoj zaposlenoj osobi aerodroma i snimatelju navedene TV kuće.</p> <p>-Zaposlena osoba aerodroma nije postupila prema dokumentu "Sporazum o koordinaciji između BHANSA/JPAKL i međunarodnog aerodroma", poglavlje Operativno funkcionisanje, 4.3 Kretanje vozila ili lica po manevarskim površinama aerodroma, gdje se između ostalog navodi i:</p> <p>Sva lica koja ulaze u prostor nadležnosti kontrole letenja u smislu intervencije ili radova, moraju biti opremljena dvostarnom radio-vezom G/G za vezu sa kontrolorom letenja i imati na sebi odgovarajući retro-reflektirajući prsluk ili radnu odjeću sa odgovarajućim dodacima jarkih boja koje reflektuju svjetlost radi lakše uočljivosti.</p> <p>...Kontrola letenja mora odobriti svaki ulazak u prostor nadležnosti kontrole letenja, a mora se javiti i svako napuštanje prostora nadležnosti kontrole letenja...</p> <p>-Takođe nije postupio ni prema poglavlju 4.5 Koordinacija, navedenog dokumenta, gdje je opisana koordinacija između službi, tačnije u podpoglavljima:</p> <p>4.5.1 Koordinacija pri kretanju vozila i osoba; 4.5.2 Službe i radna mjesta koje učestvuju u koordinaciji; 4.5.3 Korištenje i rad sa radio stanicom.</p>
---	---

	<p>-Međunarodni aerodrom i JPAKL nemaju jasno definisane postupke koji se navode u "Pravilniku o aerodromima" 18.2 Operater mora moći dokazati da je sposoban, prema potrebi:</p> <p>b. Razumjeti postupke kontrole letenja i lokalne postupke te postupati u skladu s njima.</p> <p>-Dana 24.11.2017. godine, BHANSA je uputila dopis predmetnom aerodromu – "Informisanje o sigurnosnim događajima koji su se dogodili na lokaciji JPAKL-a i realizovanje sigurnosnih preporuka", u kome se aerodrom informiše o događajima koji se odnose na "nedozvoljen ulazak na manevarske površine i/ili pistu aerodroma", te su isti zamoljeni da razmotre sigurnosne preporuke koje se odnose na navedeni događaj, a koje glase:</p> <p>Potrebno je da predstavnik BHANSA-e na "Komitetu sigurnosti međunarodnog aerodroma" upozna članove istog o navedenim događajima kako bi aerodrom i Granična policija BiH mogle preduzeti odgovarajuće mjere kako ne bi dolazilo do ugrožavanja sigurnosti vazdušne plovidbe na istom.</p> <p>Preispitati te po potrebi ažurirati "Sporazum o koordinaciji između BHANSA/JPAKL i aerodroma".</p> <p>-Dana 24.05.2018. godine, Načelnik JPAKL-a dostavio nacrt dokumenta "Uputstvo za kretanje i korištenje vozila na području aerodroma v.0.4" članovima Komiteta sigurnosti međunarodnog aerodroma. Međutim, do današnjeg dana na isti nije dobio komentare.</p> <p>-Dana 26.07.2018. godine, BHANSA je uputila dopis aerodromu "Sigurnosni događaji koji se odnose na "upade na stazu (Runway Incursion) međunarodnog aerodroma". Na temelju zaključaka nakon provedenih internih istraga donesene su sigurnosne preporuke na koje je aerodrom zamoljen da iste razmotri. Navedene sigurnosne preporuke glase:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Navedene događaje prezentovati na Komitetu sigurnosti međunarodnog aerodroma. 2.Uputiti dopis međunarodnom aerodromu, te o istom obavjestiti i BHDCA, o potrebi donošenja dokumenta "Uputstvo za kretanje i korištenje vozila na području međunarodnog aerodroma", koji bi se temeljio na dokumentima: <p>*Pravilnik o aerodromima ("Službeni glasnik BiH broj 9/11" od 07.02.2011.)</p> <p>*Pravilnik o stručnom osposobljavanju, potvrdama i odobrenjima stručnog osoblja koje obavlja poslove od značaja za sigurnost zračne plovidbe na aerodromu ("Službeni glasnik BiH" broj: 27/07, 90/10 i 29/15)</p> <p>*Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stručnom osposobljavanju, potvrdama i odobrenjima stručnog osoblja koje obavlja poslove od značaja za sigurnost vazdušne plovidbe na aerodromu od 26.03.2015. godine."</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.Preispitati te po potrebi ažurirati "Sporazum o koordinaciji između BHANSA/JPAKL i aerodrom". <p>-Do današnjeg dana, Ured za sigurnost vazdušne plovidbe BHANSA, nije zaprimio službeni odgovor od strane predmetnog aerodroma na gore navedene dopise.</p> <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu ovog događaja</p>
--	--

<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>ATM E5 prema RAT metodologiji</p> <p>Bez uticaja na bezbjednost letenja (safety). Ovakva vrsta događaja dešava se vrlo rijetko.</p> <p>ATM Ground C5 prema RAT metodologiji</p> <p>Bitni incident, koji se vrlo rijetko dešava.</p>
<p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)</p>	<p>Navedeni događaj prezentovati na Komitetu sigurnosti međunarodnog aerodroma i tražiti da se osigura, da zaposleni predmetnog aerodroma i drugih organizacija prilikom kretanja po manevarskim površinama aerodroma pridržavaju odredaba Pravilnika o mjerama sigurnosti vazdušne plovidbe na aerodromu za operacije na zemlji i Sporazuma o koordinaciji između BHANSA/JPAKL i aerodrom.</p> <p>Preispitati te po potrebi ažurirati "Sporazum o koordinaciji između BHANSA/JPAKL i aerodrom" od 12.03.2015. godine.</p>
<p>Prijedlog drugih mjera:</p>	
<p>Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)</p>	
<p>Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)</p>	<p>Ilija Savatić,</p>
<p>Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:</p>	<p>Enes Mujezinović,</p>